

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Mária-fly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hónapra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adtnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvár, Belkőzp-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 60 fillér.

Hivatalos közlemények sora 10 korona.

Nyilttéri czikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Alkotmányos gazdálkodás. (?)

Kolozsvár, febr. 1.

Hogy a magyar kormány miképpen gazdálkodik az ország pénzével, arról mindenki képet alkothat magának, ha elolvassa a képviselőház tegnapi üléséről szóló tudósítást.

A közösgyi póthitel kérdése állott napirenden. A kormány az 1897 és 1898-ik évi közösgyi kiadások fedezetére Magyarország által pótlólag (?) fizetendő összegekről szóló törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé.

Arról van szó, hogy a magyar törvényhozás alkotmányos uton intézze el a póthitel kérdését.

És mit gondol az olvasó: megmondja a kormány, hogy ez a nem kevesebb, mint 30 millió forintot kitevő összeg, mire használtatik fel?

Egyáltalán nem. A különben tisztelt kormány elégségesnek tartja egyszerűen arra hivatkozni, hogy ezt a rengeteg összeget már tényleg elköltötték, tehát most utólag csak jóvá kell hagyni a közös kormánynak ezt a sajtóságos pénzügyi manipulációját.

Ugy a sorok között mintha ezt mondanák: Ti magyar alsó és felső ház ne sokat törjétek a fejteket ezen a dolgon. Mi nektek nem mondhatunk egyebet, mint azt, hogy a közös delegáció már megszavazta ezt a póthitelt és a tisztelt közös hadügyminiszter már el is költötte azt a 30 millió forintot annak rendje és módja szerint. És mert az egyszer elköltött pénzt nem lehet az állampénztárba visszacsúszaltatni, hát a legokosabb dolog a mit a magyar törvényhozás tehet az, hogy egyszerűen sankcionálja a dolgot, mert a firtatás itt amúgy sem segít.

Ilyen helyzetben csakugyan nincs más mód, mint beletörődni a változatlanba és megnyugodni a tényeken.

Ok nélkül beszél tehát Komjáthy Béla, hogy a delegáció túllépte a jogkörét, hogy a közös hadügyminiszter egyszerűen, kijátszotta a delegációt, hogy hazaellenes cselekedet volt a delegáció részéről a póthitelnek megszavazása, mert ezekre Lukács László pénzügyminiszter a még nála is szokatlan cinizmussal így argumentál.

„A delegáció megszavazta a póthitelt. A határozatot 1898 januárjában szentesítették. Az országgyűlés szeptemberben ült össze, de akkor oly állapotok voltak, hogy ezt a kérdést itt a Ház előtt tárgyalni nem lehetett. Az összeg kiutalványozása pedig halasz-

tást nem szenvedhetett. Miután a béke az időben nem volt biztosítva s miután a hadügyminiszter azt mondta, hogy az összeg ki nem utalványozása esetén nem vállalja el a felelősséget, kénytelen volt az összeget kiutalványozni a saját felelősségére. Most a törvényhozás feladata döntenie abban, hogy vajjon helyesen járt-e el, vagy sem.”

És erre a csodálatos argumentációra — mint az országgyűlési tudósításból olvassuk — a képviselőház többsége helyeslést fejezte ki.

Ebből a beszédből az tűnik ki, hogy a delegáció megszavazta a póthitelt, ergó: a törvényhozásnak is meg kell azt szavaznia.

Az összeg kiutalványozása nem szenvedhetett halasztást, ergó: a pénzügyminiszternek ki kelle adnia a pénzt a saját felelősségére. (?)

Most tehát a törvényhozásnak kell döntenie a felett, hogy: helyesen járt-e el?

És a törvényhozás azt mondja rá: Igen.

Persze, hiszen csak potom 30 millió forintról van szó, a melyet tettett a pénzügyminiszternek a saját felelősségére kiutalványozni s a közös hadügyminiszternek tetszett azt elkölteni.

Hogy mire költötte, azt a törvényhozás ne kérdezze, mert úgy sem felelnek reá.

És ezt nevezik nálunk a nemzeti jogok és a nemzeti jövedelmek alkotmányos kezelésének.

Elkezdenek 30 millió forintot, s még csak azt a szívésséggel sem teszik meg, hogy utólagosan és nyíltan elszámoljanak róla.

De hát tulajdonképpen mért vonakodnak a nyilvános elszámolástól?

No, hát ennek is meg van a maga oka.

Krieghammer urnak katonai titkai vannak.

Lukács László ur pedig menten elhiszi, hogy Krieghammer urnak oka van titkot csinálni abból, hogy mire költötte a 30 millió forintot.

Igy aztán a nemzet legfőbb képviselőit nem marad más teendője hátra, mint utólagosan jóváhagyó tudomásul venni ezt az örületes költekést.

Azt természetesen bölcsen elhallgatják, hogy ebből a 30 millióból új fegyvereket szereztek be (ok nélkül) erődtételeket tettek (szükség nélkül) és javították a katonai tisztek fizetését, a

nélkül, hogy a kormány más oldalról gondolt volna a polgári tisztviselők fizetésének megjavításáról.

És ezt nevezik nálunk: alkotmányos gazdálkodásnak!

A nép pénze.

Elterjedt s ma már általános az a nézet, hogy a szegénység elhárításának hatalmas palástja a biztosítás.

Bármennyire is legyen ez való, még sem lehet kimondani, hogy mindenki kivétel nélkül biztosítsa magát.

Az emberi életben vannak principumok, a melyeket alávetni semmiféle társadalmi intézménynek nem lehet. És ezek között első sorban áll a megélhetés. Sajnos, nálunk Magyarországon a munkanélküliek száma még igen nagy. Kilelt mutatta, hogy magában a fővárosban 8—10 ezer ember járkal naponta munka és kereset nélkül.

Természetes tehát, hogy az ilyen egyének biztosítási ügylet megkötésére nem alkalmasak. Mert azt hiszem, a hol hiányzik a napi kenyér, ott a jövő biztosítására gondolni nem lehet.

És épen ezen körülménynél fogva, mert hazánkban igen nagy azok száma, a kik képtelenek magukat biztosítani, más részt a gazdagabb osztály, beleszámítva a hivatalnokokat, a biztosítási ügylet mai rendezetlensége miatt irtózik a biztosítástól, magyarán tehát meg az, hogy miért van Magyarország — daczára a sok biztosító intézet mellett — utolsó helyen a biztosítás tekintetében a nyugati államok sorában.

A külföldi biztosító társaságok, a melyek nagy számmal vannak nálunk letelepedve, tudják, hogy mennyire kiaknázatlan még a magyar talaj. Tudják egyszerűen azt is, hogy jobbra a munkás osztályt nemcsak biztosítani, hanem életbiztosítani is lehetne a mai viszonyok mellett bele vonni nem lehet.

Ezen segítő, honosította meg nálunk némely külföldi társaság a biztosítási ügylet egy újabb alakját, a melyet a kényes és a konkurencia miatt ma már egy-két hazai intézet is bevezetett (más szervezettel), de tudtommal ezen ágát a biztosításnak nem kultiválja.

Ez az ugynevezett orvosi vizsgálat nélküli és heti befizetéses, avagy demokratikusabb nyelven kifejezve, népbiztosítás.

A népbiztosítás művelői a fentemlített két, általuk óriási előnynek ígért körülménnyel szereznek maguknak híveket. És ime, már oly nagy mértékben, hogy az ország legkisebb zuga is el van árasztva ügynökeik-

kel, a kik azután boldog-boldogtalant vesznek fel a társaság kötelekébe.

A népbiztosítás korántsem az az intézmény, a mely megfelelhetne a kívánalmaknak. Ha közelebbről szemügyre vesszük a laikus előtt oly szépnépszerű biztositási formát, azt fogjuk látni, hogy az nem egyéb, mint a külföldi társaság vagyonának biztos növesztője.

Az orvosi vizsgálat nélküliséggel a fél sokkal többet kockáztat, mint a társaság. Mert, ha a fél az ajánlati úrlapot hamisan tölti ki, azaz betegségét eltagadja, a társaság felveszi ugyan a kötelekébe, de egy bekövetkezett halál eset alkalmával vajjon nem tudakozódik-e a fél előbbeni állapotáról? És ez természetes is. Mert ha nem így lenne, akkor a társaság nem győzné fizetni a biztosított összeget. Másrészt pedig, azt hiszem, a biztosításnak sokkal nagyobb jelentősége kell hogy legyen a felnél, sem hogy az nem szívesen venné az orvosi vizsgálatot. A mi tulajdonképp annyit jelent, mint a társaság elvállalt kötelezettsége.

A népbiztosítás második része a heti befizetés. Ennek pl. Németországban megvan a maga nagy fontossága, miután ott van ipar; vagyis a munkás állandó alkalmazásban van és heti béréből könnyen fizetheti a díjakat a saját hazájabeli társaságnak. Nálunk azonban, a hol még nincsen megteremtve az ipar, a hol a munkás csak egy bizonyos időszakban keres a megélhetésénél valamivel nagyobb összeget és nem ritkán semmit sem keres, ott a biztosításról szó sem lehet.

A biztosítási ügynökök, a kik közül kétségkívül a legnagyobb része jó rábeszélő tehetséggel van megáldva, a munkást olyan időben keresi fel, a mikor munkája van. A fél ilyenkor részint a valótlán ígéretekkel, részint a biztosítási díj csekélységéért megcsinálja a biztosítást és befizet, a meddig a munkája tart, egy pár forintot. Mikor aztán vége van a sáisonnak, akkor természetesen nem fizetett és így a társaságnak megmarad a befizetett összeg.

Bátran merem állítani, hogy a nálunk eddig megkötött népbiztosítási ügyletek — koveset mondva — 75% nem fog érvényben maradni.

És ha egy-egy személy nem is sokat veszít a népbiztosítással, közgazdasági életünkre határozottan káros befolyással van. Az intéző köröknek pedig nem volna szabad megengedniök, hogy idegen vállalat ilyen módon évente százazrekre menő veszteséget vigyen ki az országból és vegye ki szépszerével a nép nehezen megkeresett pénzét.

Népbiztosításról nálunk majd csak akkor lehet szó, ha meg lesz teremve a magyar ipar, mikor a munkásoknak biztosítva vannak.

Akkor sem idegen vállalat kezében, hanem állami felügyelet alatt hazai vállalat, a mely megérteni tudja, hogy a befizetett összeg a nép nehezen összeggyűjtött garasa.

Nadányi Emil.

A kath. kongresszus.

Budapest jan. 31.

Az elnöki széken Vaszary Kolos biboros-érek hercegprímás a kongresszus egyházi elnöke foglal helyet. Mellette ülnék gr. Szapáry Gyula, Hoványi Gyula előadó, a másik oldalon Giesswein, dr. Günther és dr. Ziskay jegyzők.

Vaszary Kolos hercegprímás az ülést megnyitja s felolvastatja a november 13-án tartott második kongresszusi ülés jegyzőkönyvét. Dr. Ziskay felolvassa a jegyzőkönyvet, a melyet a gyűlés hitelesít.

Vaszary Kolos hercegprímás mielőtt a tárgyalásokat megkezdendék, kéri a gyűlést, állapítsa meg a maga munkaidéjét. (Felkiáltások: Tizenegytől kettőig!) Kimondja a határozatot, tehát, hogy az ülések 11-kor kezdődnek, 2-ig tartanak. Az autonómia szervezésére nézve a kiküldött huszonhetes bizottság egy többségi és kisebbségi véleményt terjesztett eléje. Idejében kiosztotta a tagok között s ajánlja, hogy vegyék mind a két javaslatot felvitatottnak. (Helyes! Helyes!)

A két javaslat.

Hoványi Gyula a többségi javaslatot előadja azzal kezd, hogy nem az a fontos, hogy a 27-es bizottság többsége mennyiben ragaszkodott az 1871-iki eljáráshoz, hanem az, hogy annak a megállapítása, hogy mi hiányzik az eljárástól. Védelmébe veszi a bizottságot, a melyet sokszor megvádoltak a miatt, hogy munkájában lassan haladt előre. Holott ez épen az eljárást alaposagára való tekintettel történt.

Az eljárást elfogadásra ajánlja. (Helyeslés.)

Györfly Gyula a kisebbségi vélemény referenciá, utal a többségi jelentésre, a melyben kijelentik, hogy nem állanak az 1871-iki alapon, holott a többség előadójának szavaiból az tűnt ki, hogy ez képezte tanácskozásának kiindulási pontját. A mi a bizottság munkájának lassúsága miatt való vádaskodást illeti, ez ellen a vád ellen azt hiszi, hogy fölösleges védekezni. Ha a szerénység és igénytelenség álláspontjára kell a kongresszusnak helyezkednie, azt hiszi, azt csak akkor tehetné, ha erre kényszerítve volna. A kisebbség nemcsak, hogy azt nem látta az autonómikus tényezők jogkörét, de teljes mértékben respektálta azt s tudja, mikor kell a jogköröknek védelmet nyújtaniuk önmaguk ellen. Az az autonómia, a melyen a többségi vélemény tervez, az egy csenevész csecesem, a melyet dajka föl nem nevelhet. Azt mondja a többség, hogy például a püspöki kinevezéseknél nem akar eltérni a múlttól. Nos, hát a többség annak a rendnek a delegatésát akarja, hogy a püspöki kinevezésnél ezentúl is idegen érdeknek játszá a főszerepet? Ó a huszonhetes bizottság ellen támadást intézni nem akar.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Február 1.

Petőfiről.

(Csernátóni Gyula könyve.)

Egy könyv előző nélkül. Lehetőség-e? Pedig úgy van. Nincs előző. Ez imponál. Mondhatnók talán: önértetre vall. Az előző rendesen azért van, mert az író nem bízik önmagában. Mentséget hoz fel. Magyaráz. Befolyásolni akar, mielőtt belekezdne a könyv elolvasásába.

Csernátóni nem ír előszót. Előnkbe adja hat fejezetét minden magyarázat nélkül. Elég elolvasni egyet, hogy meggyőződjünk jogos önértetéről. Csernátóni teljesen új és eredeti dolgot ad ebben a hat fejezetben. Tulzást nélkül mondjuk ezt. Olyan oldalról világítja meg Petőfi egyéniségét és költészetét, mely eddig csaknem homályban volt.

Petőfi életének külső körülményei majdnem teljesen tisztába vannak hozva. Ferenczi Zoltán műve is ezzel foglalkozik. Egész könyvtárt irtak már róla; de egyéniségére nézve még sötétségben vagyunk. Kortársai annyi ellentmondó adatot hordtak össze, hogy Petőfi minduntalan Prateusként változtatja alakját. Csernátóni épen arra fekteti a fősúlyt, hogy ebből a sok ellentétes adatból tiszta képet alkossanak arról: milyen volt Petőfi mint ember? Tisztába akarja hozni: melyek azok a külső és belső vagy lelki

sajátságok, melyek együttvéve jellemét, egyéniségét alkotják? Szóval *psychologiai egyéniségéről* akar világos képet adni. Ez pedig a legnehezebb feladat, mert Petőfi benső életéről és azon jelekről, a melyekből jövő fejlődésére lehetett volna következtetni, nagyon kevés följegyzés maradt fenn.

Épen ezért Csernátóni műveiből alkotja meg Petőfi egyéniségének képét. És ez helyes is. Mert Petőfi költeményeiből nyomom lehet kísérni egész lelki fejlődését. És igazán legszébb feladat ezen önvalósságokból megfigyelni az eszméket, melyek e nagy szellemet foglalkoztatták; a reflexiókat, melyeket a különböző benyomások szültek; a hangulatok sokszínű árnyalatait; a szenvedélyek viharát; bánatának és örömeinek megnyilatkozásait; a jövőbelátó sejtelmeket; szóval összes sajátosságait e mélyesleges léleknek, a mely mintegy önmagát rajzolja meg e költeményekben. Így alkotja meg Csernátóni is Petőfi egyéniségének képét.

Petőfi jövőbelátó sejtelmek csodálatosak és megfoghatatlanok az ember előtt. Igen érdekes az a fejezet, melyet erről ír Csernátóni. Egymás mellé állítva mindazon vonatkozásokat, melyeket költeményeiben találunk, csaknem megdöbbeneti az embert az a bizonyosság, melylyel nemcsak jövőendő nagyságát, hanem élete lefolyását és végét is megjósolja.

Petőfi halálának főbb eszközeit kutatva Csernátóni rámutat arra: mi az oka, hogy manapság sokszor többrebecsüljük a gyöngye *tárczáit*, mint az elég jó *poétát*? Okát abban leli, hogy a poéták letértek az igaz utról.

Az újabb poéták sikertelensége ösztönzi, hogy belepillantson Petőfi titkos műhelyébe, a kinél ép oly öntudatlanul nyilvánulnak az örök szép szabályai, mint a természetben a törvények. Kutatja ezután a *követlenség* titkát, melylyel Petőfi mindenki szívéhez megtalálja az utat. E titkot első sorban az egyszerűségben keresi s abban, hogy Petőfi sohasem mesterkelt sem a nyelvben, sem a verselésben, sem a szerkezetben. Az egyszerűség pedig abban nyilvánul nála: hogy képleteket, elvont kifejezéseket ritkán használ; nyelve és kifejezései ép oly tiszták, mint érzései; természetből vett képei igazak; hasonlatai mesterkéletlenek; költeményeiben mindig a keresetlen őszinteség nyilvánul meg. Közvetlenségének titka főleg nyelvében rejlik: mert Petőfi minden hangja szívből fakad.

Hosszu fejezetben, részletesen foglalkozik Csernátóni az 50 es évek költőivel. Ez a fejezet a mennyire érdekes olvasmány, ép oly becses irodalomtörténeti szempontból. Találón jellemzi a *Petőfi utánaókat*, s különösen őt poétával foglalkozik részletesen: *Lisznyai Kálmánnal, Szelestey Lászlóval, Székely Józseffel, Tóth Endrével, Tóth Kálmánnal*.

Petőfi költeményeiben nyilvánuló keresetlenség, egyszerűség, természetesség, mindenki által érthető nyelv azt a tévhitet ébresztették az 50 es évek költőiben, hogy Petőfi-módra írni a világon legkönnyebb dolog. Utánozni kezdték, de azzal hibáztak el a dolgot, hogy a nagy költő e mindenesetre feltűnő sajátosságait *utánozták*, mert úgy vélték a költészetet előbbre vihetni. Lisznyai Kál-

márról és Szelestey Lászlóról, jellemzően mondja Csernátóni, hogy ők Petőfit nem *utánozni*, hanem *tovább fejleszteni* akarták. Petőfi költészetét az ő szemökben még nem érte el azt a magaslatot, hogy az általok kitűzött célnak megfelelően volna. Így született meg a *Lisznyai Palócok dalok* és Szelestey *Kemenesi csimbalom* című gyűjteményei, melyekben a népiesség czime alatt a zagyaságok egész tömegét hozták napvilágra. Rokonszenves hangon emlékezik meg Csernátóni *Székely Józsefről*, kinek költeményein a Petőfi tanulmányozásának komolyabb jelei mutatkoznak. Megemlékezik *Tóth Endré*ről, ki szintén ment maradt a Szelestey-Lisznyai féle izlésteleniségektől és szertelen tulzásoktól. Hosszabb fejezetet szentel *Tóth Kálmánnak*, kire bár nagy hatással volt Petőfi, de azért eredeti és sok tekintetben sajátos egyéniségét megtartotta. Tóth Kálmán költői egyéniségét igen szépen jellemzi Csernátóni, úgy, hogy érdekesebb volna e fejezetnél hosszabban megállani.

Petőfi vallásos és erkölcsi nézeteit fejtegeti utóljára Csernátóni tanulmányában. A mint e fejezet elején mondja, Petőfi vallási és erkölcsi nézeteinek kutatásához nincsen szükségünk külső életének adataira. Lelkének darabja ott vannak művében, csupán össze kell illesztenünk őket és összhangzásba hoznunk külső élete némely körülményeivel, hogy vallás erkölcsi nézete hamisítatlannal és a maga teljességében álljon előttünk, mint életének irányzója, érzésének és gondolkodásának alapja s egyéniségének legjellemzőbb

vonása. Műveinek ezen apró darabjaiból állítja elibenk *Petőfi vallás-erkölcsi nézeteit* s ezzel végzi: „Ime, legsötétebb kétegyen is, hogy átesik hiteken és az emberiség iránt érzett szereteténél fénye. És ha mélyebben behatolunk kedélyvilágába: lelkeinek kincses házából a vallálosságnak, emberszeretnek és tiszta erkölcsi érzésnek oly gyöngyei csilognak felénk, a melyek ragyogása nem csupán szemeinket gyönyörkötödtet hideg fény, hanem egész bensőnköt jóleső meleggel átható és megtermékenyítő sugár.”

Petőfiról, mint följelől szót még s itt első sorban *Melzl Hugót, a kolozsvári egyetem tanárát* említi föl, ki először kereste Petőfi és hasonrangú költők és gondolkodók világnézetét közt a belső kapcsolatot, ezzel egyszersmint Petőfi világirodalmi szempontból való tárgyalásának kezdeményezője lön. Petőfi világirodalmi életéről, de tömör fejegetése után rámutat arra Csernátóni, hogy a kik egykor a *speciálisan magyar filozófia* oly sokszor emlegetett rendszerét akarják fölapítani: *Petőfit mellőznök nem lesz szabad*.

Ime, ez Csernátóni könyve. Tartalmas, velős, sehol sem hosszadalmas, mindenütt érdekes és lebilincselő. Ilyen formában beszélni a magyar remekírókról: valóban érdemes dolog. Összefoglalva ítéletünket az érdekes és értékes műről, mondhatjuk, hogy Csernátóni könyve igen *elkelő helyet* foglal el a Petőfi-irodalomban.

Barabás Ábel.

Ezután különösen pártolja az egyházmegyei önkormányzatot, mivel ez a püspökök kormányzói hatalmát lesz hivatva megerősíteni. E tekintetben ott van a vonzó példa az erdélyi püspöki egyházmegye alakjában. Már azért sem fogadhatja el a 27-es bizottság javaslatát, mivel abból a püspöki egyházmegyei önkormányzati testület hiányzik.

Elnök figyelmezteti a kongresszust, hogy a kik por vagy kontra akarnak beszélni, azok jelentkezzenek a jegyzőnél.

Elsőnek szólt fel Lakner László (Léva) a többségi javaslat mellett, mely egészen megfelel az egyház mai igényeinek és nincs kizárva, hogy később kibővültsékek az egyházi önkormányzat.

Ereditis Ferencz (Szombathely) a kisebbségi javaslat mellett szólt fel, mint hogy a többség a világi vonatkozású ügyekben túlvátoz.

Az elnök az ülést fél 2 órákor bezárja. Holnap d. e. 11 órákor tartandó ülésen a tanácskozást folytatják.

Az olasz borvám.

Budapest, jan. 31.

Az olasz borvám mostani alakjában sok panaszra adott már okot szőlőtermelő gazdáink között. A 6 korona 40 fillér mellett ammi olasz bor özőnik be hozzánk, hogy a mi boraink teljesen lecsorolnak a versenytérről, s a bajt növeli az, hogy az olasz bort a legtöbb helyen, mint magyar termést hozzák forgalomba.

A badacsonyi borvidék hatvankét községe a múlt év végén Tapolcán gyűlést tartott. Elhatározta ez a gyűlés, hogy a kormányhoz fordul támogatás végett; fölkeríti a miniszteriumot, hogy az 1903-ban lejáró olasz borvámszerződést a jelen alakjában ne hosszabbítsa meg s intézkedjék általában véve a külföldi boroknak magyar bor gyártant való forgalomba hozatala ellen.

A körrelmet ma szállóven tagu, nagyobbára kisgazdákból álló küldöttség tolmácsolta a kormányelnök, a földmívelési és a kereskedelmi miniszter előtt a képviselőház egyik bizottsági tőrmében.

A küldöttséget Hertelendy Ferencz, a zalamegyei gazdasági egyesület elnöke vezette.

Szell Kálmán miniszterelnök úgy a maga, mint Hegedűs és Darányi miniszterársai nevében a panaszt teljesen jogosultnak tartja, nagyon természetes, hogy a kormány figyelmét az olasz borvámszerződés hátrányaira figyelmeztetik, éppen úgy meg lehetnek győződve, hogy a kormány tudja ezeket a bajokat s hogy a panaszt figyelembe is veszi. Most azonban ígéretet ne kérjenek tőle, mert ilyen szerződésekről a tárgyalás ideje előtt kormány nyilatkozatokat tenni nem lehet. Nemcsak ránk, de az olaszokra nézve is fontos ez a szerződés s nem szabad egyoldalúlag megítélni semmiféle kérdést.

Egyleti élet.

Meghívó képviselői közgyűlésre, melyet a kolozsvári ev. ref. egyház tart a f. 1900-ik év február 4-én (vasárnap) d. e. 11 órákor a theologiai facultás dísztermében. Tárgyak: 1. Előki megnyitó. 2. Jelentés az 1899-ik évi nevezetesebb egyházi mozzanatokról. 3. Felajánlások az ezen évi urvacsorai alkalmakra. 4. Első pap nt. Szász Gerő atyf. elszámolása a kezelése alatt levő múlt évi harangozási és perselypénzekről. 5. A megüresedett papi állomás díjlevelének megállítása. 6. A közalap terheinek törlesztésére főlveendő 45,000 korona kölcsön ügye. 7. Az 1897-ik évben választott 32 presbyter kisorsolása és helyettük újak választása. — Kolozsvárt, 1900. január 30. Dr. Gidófalvy, főigaznok.

Dóra.

ANGOL REGÉNY.

— Sverdnától. —

Az Ellenzék részére fordította: AMICA.

IX.

(Folytatás.)

(26)

Végre, mire a táazást bevégezték, a két kis testvér a lehető legjobb viszonyban volt azzal a rettenetes fiatal emberrel és Náncsi kisasszony, teljesen kiengesztelődve megveregette a Bendigó fejét, a mint az az ő zsámolyán feküdt.

— Dóra, ő egyáltalában nem olyanféle ember, a milyennek lenni gondoltam, sugta a huga félbe.

Valóban, ő egy nagyon kellemes fiatal ember. És határozottan szépnak mondható, tudod, a homloka jó és a szemai nagyon szépek. És te azt mondd, író? Tehát kétségtelen, hogy nagyon eszes. Enyje, enyje, milyen sajnós, hogy az atya annyira félreértette. Valahol valami szomorú tévedésnek kellett lenni.

Nagy szívség és figyelem tőle az az ajánlat, hogy azt a vászonernyőt felteszi és megigazítja. Mäskülönben az új szőnyeg tönkre ment volna, a nap egész áldott nap odasüt.

Valóban édesem, azt gondolom, hogy értécsere kell adnom Helénának, hogy attól félek, hogy ő nem volt igazságos iránta!

Ez a sugva mondott bizalmaskodás akkor történt, midőn Curzon egy kézi lajtorján állva, a függőny tartókat szemlélte. Oly ügyesen és gyorsan csinált mindent, hogy egy vagy két óra alatt csudákat művelt.

— Curzon ur, valóban szégyellem megengedni, hogy ön annyit dolgozzon, nem tudom, hogy ön mit fog rólunk gondolni, —

SZINHÁZ.

Lecouvreur Adrienne. Scribe és Legouvé darabját adták tegnap a színházban. Ma már kiment divatból ez a darab, de azért mégis nagy közönség volt a színházban, mert érdekességet kölcsönzött az előadásnak az, hogy *Fáy Szeréna* játszta a czimszerepét. Többször irtunk már erről a szerepéről s most csak annyit jegyzünk meg, hogy a nagy művésznek csaknem minden jelenetével elragadta a közönséget, mely minden felvonás után zajos tapsokkal tüntette ki. A többi szereplő régi volt. Új volt *Vágó*, ki Michonnet játszta. Alapjában el volt hibázva ez a Michonnet, mert Vágó helyenként paralitikusnak tüntette fel.

Jászai Mari szerződése. Jászai Mari szerződésének ügyét annyira elmergesítették a lapok, hogy most valóságos háboru van a budapesti Nemzeti Színháznál. A tényállást már tegnap megirtuk. Most már a lapok azt írják, hogy Jászai nem is fog szerződni többé a Nemzeti Színházzal, hanem külföldre megy. Társulatot szervez és azzal külföldre megy s eljásza nevezetesebb szerepeit: *Elektrát*, *Medeát*, *Magdát*. A lapok ez alkalomból erősen támadják Keglevichet, s azt írják, hogy elakarja üldözni a színházról Jászait; mi azonban alig hisszük, hogy az intendánsnak ez volna a célja, hiszen épen az intendáns volt az, ki élethossziglani szerződést akart kieszközölni Jászainak s az iránt meg is tette a lépéseket a helyigyminiszternél. Hiszünk is, hogy az egész ügy békés elintézését nyer. Jászai Mari különben az intendánshoz következő levelet intézte:

Nagyméltóságú gróf Keglevich István urhoz, a Nemzeti Színház intendánsához.

Vettem ama bizonyos szerződötetési ajánlatot tartalmazó, január hó 27-én kelt levelét, az Önét, mert bár az aláírás a Festetich grófé, de a levél tényleg az Öné. Erre a levélre inditattva érzem magamat ezen az uton válaszolni a következőket:

Az a megalázó szerződötetési ajánlat roám nézve, hála Istennek, tárgyatlan. Mert a Nemzeti Színháznál uralkodó viszonyok engem már előbb arra a komolyan megfontolt elhatározásra kényszerítettek, hogy a művészeti pangás légköréből más, activ munkát nyújtó működési tétre kívánkozzam. Ennek folytán én már ez évi január hó 18-án más színházhoz szerződtem el. És hogy helyesen cselekedtem, erre nézve nem kell nekem erősebb bizonyíték, mint az a mindenképpen jellemző levél, a mely kegyelmezség ajánlatát tartalmazza és mely gondolkodása módját előltem és most már mindazok előtt, a kik úgytűnik iránt érdeklődnek, nyilvánvalóvá teszi.

Teljes tisztelettel
Jászai Mari.

A délutáni órákban vettük a következő táviratot:

Budapest, február 1.

Hir szerint *Szell Kálmán* miniszterelnököt kinosan érintette *Jászai Mari* levele és *felhivta Keglevich István gr. intendáns*t, hogy tegyen az ügyről jelentést.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!

A gyufa.

Mióta a hazai ipar és termelés pártolása érdekében az akezió megindult, számtalan levelet kaptunk, a melyekben az iránt intéznek kérdést hozzánk, hogy jelöljük meg azon honi czikkeket, melyeket pártolni kell.

mondá Náncsi kisasszony, a lajtorja lábánál állva.

Kérem, jöjjön le és pihenjen; halálosan ki lehet fáradva!

Curzon ur, ámbár azt állította, hogy nem volt fáradt, engedelmesskedett és lejött, de éppen akkor nem fogadta el a szives marasztást — azt mondta, hogy baza kell menni és dolgozni — még azon aapon egy betűt sem írt — de megígérté, hogy holnap eljön, hogy a képeket felakasztani segítsen és a vászonernyő csináláshoz mértéket vegyen.

Végre ő és Bendigó elbucsuiztak. Matt bácsi a zöld ajtóig kísérté, egy kalapácsot tartva a kezében, Náncsi kisasszony egy kis asztalterítővel a fején és Dóra, a könyökéig felgyűr ruhájakkal, miáltal szép gömbölyű karjait látni engedte.

— Nos, ugy-e mondtam, hogy meg fogják őt szeretni? — kérde Dóra diadalmasan, a mint a testvérek között menve az ajtótól elfordult.

— Szerelmem, neked igazad volt! — válaszolá Matt bácsi helyeslőleg. Valóban, nagyon kedves fiatal ember és mondhatom, hogy nagyon ügyes! És ily rövid idő alatt nagyon kellemes ösmeretségi — és tévé utána Flower ur, a kalapácsra nézve és egy nem rég kapott horzsolást szomorúan dörzsölve — a lajtorján nagyon hasznos!

Dóra nevetve huzta meg a bátyja fülét.

— Szegény kis öregem! Drágám, megszámlálta-e, hogy hányszor osett le? — Természetes, hogy Curzon urat megszerette. Én is szeretem és tudtam, hogy maga is ugy lesz vele és ugy-e megmondtam, hogy ugy lesz?

— Igen, igen, szerelmem! az előbbi helyesléssel. És természetes, hogy igazad volt. Neked mindig igazad van. Náncsi, édesem, te is tapasztalhattad, hogy a mi kis

Sándor József országgyűlési képviselő lapunk szombati számában kimutatta, hogy a múlt évben csak Kolozsvárra 50,000 fitra menő gyufa hozatott be Ausztriából.

Ime itt van tehát mindjárt az első czikk:

a gyufa,

a melynél azonnal gyakorolhatjuk a hazai ipar pártolását.

Az Emke gyufa, minden tekintetben kiállja a versenyt az osztrák gyufával, sőt egész határozottan merjük állítani, hogy **sokkal jobb** annál.

Azért tehát, a ki nemcsak szóval, hanem tettel is hozzá akar járulni az iparpártolás akeziójához, ne vászroljon osztrák gyufát, hanem

Emke gyufát.

Február 1-ével

uj előfizetést nyitottunk lapunkra.

Kérjük mindazon olvasóinkat, kik előfizetésüket még nem ujtották meg, sziveskedjenek azt mihamarább megtenni.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 1.

Lapunk jövő száma a közbeeső ünnep miatt szombaton (február 3) jelenik meg.

A burok üdvözlése Kolozsvárról. Egy lengyel származásu, Kolozsvári élő magyar szabadságharcos múlt év december 22-én az alábbi sürgönyben üdvözölte a burokat:

Transvál és Oránje köztársasági kormány követjének dr. Leidsnak

Brüsszel.

Kérem exellenciádat szives tudomására adni kormányának, hogy a szabadság és függetlenség dicső burharcosaira Isten áldását kérem.

Kolozsvárt 1899 decz. 22.

Gurnesewicz Kelemen,
1848—49 honvéd őrmester, magyar szabadságharcos.

Ez üdvözlötre a délafrikai köztársaság követe a következő szép választ küldötte:

A délafrikai köztársaság egyesülte.

Táviratok és levelek, a világ minden tájáról roppant mennyiségben érkeznek hozzánk testületektől és egyesektől. Mindezek oly tömeget képeznek, hogy azokra személyenként válaszolni teljesen lehetetlen; mégis kivételesen az alkalommal a legmelegebb köszönetünket tolmácsoljuk ön előtt rokonszenves üdvözléteért. Szívből eredő őszinte részvétele bizonyoságot tesz a rólunk táplált érzelmiről s arról, hogy a szabadság és igazságért küzdő nemzetnek küzdelmét szeretetteljes figyelemmel kíséri.

Ennek folytán kormányom és a hazáért és igazságért küzdő honfi társaim nevében fogadjja tőlünk szívből eredő köszönetünket

Brüsszel 1900 jan. 2.

Dr. Leids.

— A polgármester kitüntetése.

Dr. Szamosy János, Benigni Sámuel és Koleszár Sándor városi bizottsági tagok, Kolozsvár város törvényhatósági bizottságának több tagját holnap délután 5 órára a kereskedelmi és iparkamara helyiségébe bizalmas értekezletre hívták meg. A meghívó szerint az értekezlet tárgya lesz:

leányunknak meg van az a különsége, hogy mindig igazza van?

Náncsi kisasszony készséggel hagyta helybe és mind a ketten annyi büszkeséggel néztek a leányukra, a menyit két kis kövér kerek arcuk ki tudott fejezni. Dóra mind a kettőnek a nyaka körül fűzte a karját és megcsókoltatta őket.

— Drágám, nagyon örülök, hogy megszerették Curzon urat, mert, ámbár azt gondolom, hogy nincs jogom neveket említeni, vagy valakit vádolni, de érzem és biztosra veszem, hogy nem csak igazságtalanul és rosszul bántak vele, de ezután hamis színben tüntették fel. És azt hiszem, hogy ő mindvégig félre lesz ösmérve, mert sokkal büszkébb, mint hogy igazolni próbálja magát az olyan emberek előtt, a kik oly készek voltak őtet elítélni!

Itt Dóra elpirult, talán annak az emléke hozta a pirt az arczára, hogy legalább egy lény volt, a ki előtt Curzon óhajította magát igazolni és tényleg igazolta.

— A hogy Matt bácsi mondta, folytatá rövid szünet után — ő nagyon kellemes ösmeretségi és az volna még akkor is, ha nem volna mit felszegezni és nem volnának veszedelmesen mozgó létrák és az a kívánságom, hogy Woodland nagyon sziveslegyen hozza! Ezt mind a ketten az eszükben tartásák!

— És mind a kettőt megrázta egy kicseit, aztán elnevette magát. A ösme-ösök-örl beszélve, Curzon ur semmi; a másik ösmeretségem mellett ő teljesen elenyésczik. Flower kisasszony, szerény háznak barátságos fedele alatt mikor fogadhatja el Beauclerk Vikontot és annak hugát Lady Évát?

Náncsi kisasszony elsikoltotta magát. Teljesen élvezve ezt és a csipke főkötő alatt levő szelid kis arcának a rémületét, Dóra kimagyarázta magát, ámbár ez alkalommal

Városunk szeretett polgármesterének legfelsőbb kitüntetésé alkalmából megállapítani, minő módon adjunk kifejezést az iránta érzett viszteletnék és a kitüntetés feletti örömlünknek.

— Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök kiadta az 1900-ik évre szóló I. számú főpásztori körlevelét, melyben első helyen kioktatja hiveit a szent év kezdetén ennek méltó megünnepelesére. Azután, ugyancsak a szent évre való tekintettel, átruházza egyházmegyéjének minden gyóntatásra fölhatalmazott papjára a földoldozás hatalmát azon bűnök alól, melyek egyébként neki, mint püspöknek vannak rezerválva; ez a felhatalmazás 1900-ra és 1901-re szól. Közli továbbá a pápának a december 14-iki konzisztóriumban tartott allokuczióját s közölszre teszi, hogy boldogult Béla ünnepe az egész világra kiterjesztetik. Könyvajánlások és személyzeti ügyek közléseivel fejezi be a püspök körlevelét.

— Visszaélés külföldi gyufákkal.

A kereskedelemügyi miniszternek tudomására jutott, hogy külföldi gyufagyárak gyártmányait a valóságnak meg nem felelő oly jelzők alatt hozzák forgalomba, amelyek a vevőközönségben azt a hiszemet keltik, hogy magyar gyártmányt vesznek. Így például egyik külföldi gyár gyufáit „Magyar biztonsági népgyufa” czimkével ellátott dobozokban hozza forgalomba. Az ilyen visszaélések meggátolása és a hazai ipar védelme szempontjából a miniszter utasította az iparhatóságokat, hogy amennyiben hasonló visszaélések tudomására jutnak, a felelős egyén ellen az **iparkihágási eljárás** tegyek folyamatba. **Figyelmeztetés a pörös feleknek.** Az új bünvádi eljárás egyik leglényegesebb intézkedése az, amely pontososságra szorítja a bíróság elé beidéztet feleket. A törvény e tekintetben annyira megy, hogy egyenesen meghagyja, köteleseggé teszi a tárgyalást vezető bírónak, hogy ha a felek a kitűzött időben nem jelennek meg, szüntessen be minden további eljárást.

— Törvényszéki tárgyalás új eljárás szerint. Az új perrendtartás elő írása szerint ma volt a kolozsvári törvényszéknél az első végtárgyalás lopási ügyben. Albert Ábrahám pinceszér ült a vádlottak padján. Albert Ábrahám közös háztartásban élt több pinceszér társával kiket meglopott. Egyiknek mellényét órával lánczczal, gyűrűvel, a másikkal nagy kabátját emelte el.

A végtárgyalást Veress Jenő bíró vezette. Bírák voltak Issekutz Viktor dr. és dr. Endes. A kir. ügyészség részéről dr. Göllner Béla alügyész volt jelen. Weisz Miksa ügyvéd védte a vádlottat, kihez csnpán az elnöknek volt joga az új eljárás szerint kérdéseket intézni.

A tárgyalás befejeztével a bíróság vissza vonult, **írásba foglalta** az új eljárás értelmében az ítélet rendelkező részét s az elnök ő Felsége a király nevében *nem szóval* hirdette ki, mint eddig, hanem felolvasta az ítéletet. Vádlottat hat havi fogházra ítélték, a melybe beleszámítanak egy havi vizsgálati fogságot. Vádlók és vádlott az ítéletben megnyugodtak és így az első tárgyalás bekecséggel végeződött. Az új eljárás szerinti tárgyalás kétszer annyi időt vesz igénybe, mint a régi.

— Rosenzweig Mari esete. Rosenzweig Mari és Grünhut ezélett négy eszten-

dóvel Kolozsvárra jöttek, hogy a szemklinikan Rosenzweig Mari szemait gyógykezeltesse.

A rendőrség a Nagy utcában letartóztatta őket s az inspecsiós szobában Lázár Demeter rendőr tizedes teltleg bántalmazta a letartóztatott nőt, a kit úgy meglökött, hogy egy asztal szegletébe esett s homlokát összezuza. Azonkívül becsületesértö kifejezésekkel is illette az asszonyt. Lázár Demeter e miatt hivatalát vesztette és még a törvényszék is felelősségre vonta eljárásáért. Ma volt a végtárgyalás. Elnök volt Veress Jenő, bírák dr. Endes és dr. Issekutz Hugó. Közvádló Göllner Béla alügyész. Vádlott védője Deáky Albert. A tárgyalás folyamán számos tanut hallgattak ki, köztük több rendőrt, a kik igen gyakran másképen vallottak most, mint a kihallgatások folyamán. A kir. törvényszék Göllner Béla vádbeszédje és Deáky Albert magvas, szép védő beszéde után vissza vonult és vádlott Lázár Demeter a vád alól felmentette, mert Deáky védő beigazolta, hogy a bántalmazott nő tényleg rossz előéletű volt.

— A szentesi afférek. Jelenteltük, hogy Gálty Sándor a „Cs. E.” szerkesztője Vadnay Andor csongrádi főispánt provokáltatta. Ez ügynek folytatása is lett, a mint az a következő sürgönyváltásokból kitétnik:

Münich Aurél és Pulszky Ágost képviselők ma a következő levelet intézték Gajáry Ödönhöz.

Nagyságos Gajáry Ödön országgyűlési képviselő urnak Budapesten.

T. barátom! A mai napon a következő sürgönyt adta át nekünk, felkérve bennünket az ügyben eljárni: Gajári Ödön képviselő szabadulv klub Budapesten.

Gálty Sándor Vadnay Andor főispán kihívásával szemben közölt vádemelést távolétele miatt csak ma kézbesítettük ő személyére nézve becsületesértet lát abban, hogy Vadnay főispánnak köztételt levélát uraságot a főispán információjára hamisítványnak nevezte. Ezért öntől Gálty Sándor ur nevében lovagias elégtételt kérünk, segédjeinek nevét kérjük tudatni. Válasz a Fekete Sas Bernáth Sándor mérnök, Molnár tartalékos hadnagy.

Ez ügyben előzőleg következő táviratot váltották:

1900 január 27-én, Szentes.

Vadnay Andor főispán. Üllői-ut 2. Ön tegnap Szentesen, nyilvánosan helyen, Gálty Sándor Csongrád-megyei Ellenzék felelős szerkesztőjét azért, mert a választási elnökhez intézett bizalmas levélét lapjában közölte, személyében becsülete. Ezért öntől Gálty Sándor ur nevében fegyveres elégtételt kérünk. Válaszát a Fekete-Sas szállóban várjuk. Bernáth Sándor, mérnök. Molnár Ernő. tartalékos hadnagy.

Válasz: Budapest, 1900. január 28-án.

Bernát Sándor mérnök urnak és Molnár Ernő tartalékos hadnagy urnak Szentes, Fekete Sas-szálló.

„Levélhamisítást lovagias ügy tárgyává tétetni nem engedjük. Szolgálgjon ez válaszul Vadnay Andor urhoz ma intézett táviratunkra. Hentaller Lajos, Gajáry Ödön.

A fentiek után mérlegetve fentforgó körülményeket és tényeket, nem engedhetjük, hogy ezen ügy lovagias térré tereltessek mindaddig, míg Vadnay Andor főispán nyilatkozata, mely minden kétséget kizár, a kérdéses levélhamisításra vonatkozóan meg nem czafoltatik.

Ennek folytán részéről ezen időpontig minden lépést szükségletennek tartunk.

Fogadd őszinte tiszteletünk kifejezését, melylyel maradunk.

Budapesten, 1900. január 31-én

igaz hived

Münich Aurél.

Pulszky Ágost,

— Telefon Kolozsvár és Budapest között. Egy régi óhajtása teljesül a kolozsvári közönségnek. Hegedűs miniszter ugyanis elhatározta, hogy még ez évben kiépítteti N.-Várad és Kolozsvár közötti telefon hálózatot s így meglesz a telefon Bpest- és Kolozsvár között. A munkálatokhoz már a jövő hóban hozzá kezdenek, hogy öszire elkészülhessenek vele.

— Váloperek. A kolozsvári kir. törvényszéknél sűrűn merülnek fel való perek. A f. hó 7-ére 4 való perben tüzték ki végtárgyalást. Az idők szomorú jele az, hogy a házastársak egymástól szabadulni igyekeznek.

— Kolozsvári szobafestő külföldön. Adorján János, kolozsvári szoba festő, annak öröme, hogy hazai iparosainkat óhajtuk ezentul foglalkoztatni, szorgalma utján megtakarított pénzével külföldi utra megy, hogy a szakmájába vágó iparfeljárásról tájékozást szerezhesen és tapasztalatait itthon értékesíthesse. Elismeréssel jegyezzük ezt fel, mint követendő példát, s óhajtuk, hogy iparosaink közül mentől többen tanulmányozzák a külföldi iparágak viszonyait s az ottani komoly iparosok szorgalmát, puritán életét és törekvését.

— A kellékes. Egy idő óta a színház kezelő személyzete vagyonzabiztonságát valaki állandóan veszélyeztetette hivatalból is üldöződő manipulációval. A múlt hónapban egyik túzólt tett panaszt a színháznál, hogy vadonatúj téli felöltőjét valaki bizonyára tévedésből egy nem épm kifogástalan állapotban lévő ruhadarabbal elcserelette. Majd a takarítónak vészett el a bagaria eszímája, az aajtó nyitogatónak a kalapja és így tovább. Ugyancsak az utóbbi időben esett meg, hogy e történet szerinti eseményekkel egyidejűleg Farkas Mátyas színházi kellékes bejelentés nélkül bucsut mondott a színháznak. Így történt, hogy a gyanakodó károsok, Farkas indokolatlan eltávozását összefüggésbe hozták az elutazott bagaria eszímával és az eltűnt téli felöltővel. A tegnapi finale igazolta gyanujoknak alaposágát. Ugyanis a nagyváradi rendőrség hosszas kutatás után Farkas Mihály színházi kellékest tegnap kényszer utlevéllel visszautaztatta Kolozsvárra. És Far-

kas vall merészen a felöltötől a bagaria cizmáig. A kolozsvári nemzeti színház igazgatósága pedig aligha bizza meg továbbra is Farkast a kellekezéssel.

— **A tavasz első hirnöke.** Apahidáról természetesen, friss sárgavirággal ékítve, kaptuk az alábbi sorokat:

Tekintetes Szerkesztőség!

Tisztelettel küldöm a tavasz, illetőleg az 1900. év első mezei kinyílt virágját. Neve: Adonis vernalis. Az itteni Kitalyáretn találom a hótakarótól régen megszabadult fűben, s bár e virág a legkorábbi ilyenü jelenség februárban v. márciusban, mégis nem érdektelen. I. hó 30. kán is már ilyenről tudomást venni. Ha érdemes ennek a közlése, kérem felhasználni.

Apahidán, 1900. jan. 31.

Tisztelettel:

Orosz Endre.

A szép virágot a mai kaszinóbálban lapunk tudósítója fogja bemutatni.

— **A pálinka áldozata.** Gyermán Simonnak hívták, bérkocsis volt a Külfözp-utczában. A kik ismerték — józan állapotban sohasem látták, mindig ivott a szerencsétlen. A szesz italok mértékeltelen élvezete most aztán sirba vitte. Elkerülhelen végzetével járt, hogy Gyermán Simon tegnap éjjel a szokottnál többet ivott. — A holtrészeg bérkocsist külfözp-utczai lakása elé vitte a gazdátlan ló, hol aztán megállott a hűsleges pára és vesztog állott mindaddig, míg a hajnali órákban arra czipkáló endőrijáratnak feltűnt a magánosan álló egyfogatu. A rendőrök figyelemmel vártak több ideig, de miután látták, hogy az egyfogatu bérkocsinak csak nem akad gazdája, felvilágosítás nyeres czéljából bementek a külfözp utca 104 számú házhoz, hol Gyermán Simonné fogadta őket. Jajveszékelve panaszkodta el, hogy az kocsi és az a ló az uráé, de az urát nem látta napok óta. A rendőrök és Gyermánné rögtön felrattották a kocsi ajtaját és ott találták Gyermán Simont félholtan. Az asszony reggel 5 óráról 8 óráig szalagált orvosokért, de eredménytelenül. Így aztán Gyermán Simont lehetetlen volt megmenteni. Gyermánné ma reggel jelentést tett a rendőrségnél, hogy az ura meghalt. A jelentésre a rendőrség és dr. Tompa János orvos helyszíni szemlét tartottak és a hullát a bonczitani intézetbe szállították.

— **Érdekes táncosok a kaszinóbálban.** A mai kaszinóbál minden tekintetben érdekesnek ígérkezik. A mint már megírtuk, ezen a bálban a régi magyar *Palotást* fogják eltánczolni, mely a *Himfy dalai*-ból ismeretes. A mint értesítettek, a bálban bemutatják *Pozsonyi Antal* helybeli törvényszéki bíró igen sikerült Souppé-csárdását. Ezenkívül Hortobágyi-csárdást is fognak bemutatni, melynek hangulatos zenéjét *Balázs István* szerze.

— **Dr. Tauber Farkas** ügyvédi irodáját Kolozsvárt, Jókai utca 2. szám alatt megnyitotta.

— **Jámor Mihály** táncmester magántánciskolájában február 1-én új táncfolyamat kezd, a melyre máris nagy számmal irkoztak, gyermekek úgy, mint felnőttek, mert tudják azt, hogy Jámor nemcsak a tándíjakat veszi el, hanem a tanítványaival lelkiismeretesen foglalkozik és a pénzökört megis tanítja őket táncolni. Az ősszel kezdett ciklusnak a vizsgája febr. 11-én lesz megtartva az iskola nagytérben, a mely az alkalomra szépen fel lesz díszítve és a hol lehet majd látni mindenféle táncot, magyar szót, palotást, minuetet, pas de quatre-t, nobles polka, boston valczet stb. de legszebb lesz Jámornak egy szerzeménye, a huszár toborzó, *Kisizsi harcsi tánc* markotányos nőkkel tánczolja, a mit Jámor ez alkalomra irt. Mivel a vizsga közel van, a joghallgatók kolonájának ebben a ciklusban még csak egy koszuu estélye lesz febr. 3-án, (szombaton).

— **Deák ünnepély Nagy-Szebenben.** Egy kedves hazafias ünnepélyről jövők s bár az öreg kéz nagyon megnehezedett, még sem mulaszthatom el megírni azt a lélek emelő benyomást, melyet azon helyen élveztem: A nagyszébeni magy. kir. államgymnázium ma tartotta az úgynevezett Deák Ferenc emlékünnepet, melynek műsorát, midőn ide mellékelem, honfiai halálával köszönetet mondok a gymnasium igazgatójának, *Ferenczi István* tanár urnak és az egész tanári karnak azon szép hazafiai szellemért, melyben az ifjúságot nevelik — köszönetet mondok Dományffy Géza zene és ének darabok betanításáért, melyeken látszik, hogy fáradozása és igyekezete termékeny talajra esett — s végül köszönetet mondok a működő kedves ifjúságnak — nevelje Isten őket a haza és szüleik örömére. *Pünkösdi Gergely.*

Az 1900. január hó 29-iki Deák-ünnepély műsora ez volt: 1. Hunyadi nyitány. Erkelől: előadta a zenekar. 2. Részlet a pályamunkából: felolvasta Fischer Béla VIII. o. t. 3. Csak törpe nép. Dományffytól: előadta a vegyeskar. 4. A költő hazája. Arany Jánostól: szavalta Follér Gyula VII. o. t. 5. Haza és szabadság. Dományffytól: előadta a vegyeskar. 6. Részlet a pályamunkából: felolvasta Denk Gusztáv VIII. o. t. 7. A pályadíj kiosztása s a tétel kitűzése. 8. Hunyadi-induló Erkelől: előadta a zenekar.

Az ünnepély a tornateremben folyt le. — **A kik olcsón és jól akarnak kosztotni,** azoknak figyelmét mostja a hó 1-én felhívjuk *Sebesi Pál Angol Királynő Szállodában* levő éttermére, melynek jó hírű konyhája mindig az első közt foglal helyet.

— **Affér.** A Kenedi-Kacziány affért a megbízottak tegnap befejezték. Kenedi megbízottai kijelentették, hogy felük nem sértette meg Kacziány Gézát. Egyebekben is, mivel a bevett szokás ellen van, hogy a felölös szerkesztőt vonják lovagias felelősségre

olyan közleményért, melyet annak szerzője aláírt, az pedig, hogy valaminek a kijelentésére kihívással való fenyegetéssel szoríták a felelős szerkesztőt, a sajtó szabadságába ütöközik: nem látnak semmi okot a lovagias eljárásra; Kenedi Géza és Kacziány Géza közt tehát lovagias ügy nem forog fenn.

— **Szépművészeti sorsolásra.** Az erdélyi szépművészeti társaság tárgysors játékára még mindig ajándékoznak nyere-mény tárgyakat, a mi azt mutatja, hogy ez az egyesület rövid idő alatt népszerűvé vált. Ujabbban Bertha Mihály kolozsvári tekintélyes polgár és szobrász mester ajánlott fel egy kollekciót szobrászati műveiből. Bertha Mihály ajándéka annál becsesebb, mert ő neki hazafias érdemei vannak a műipar terén. Ő készítette el az összes erdélyi fejedelmek szobor képeit a millenáris kiállításra. A sorsolást már nem ejthetik meg a művészbálban, erre egy külön estélyt fog a szépművészeti társaság rendezni.

— **Kerestetik egy fiatal nő,** de gyermek nélküli kertészlegény, a ház körül előforduló darabonit munkákat is kell, hogy végezze, február 15-ik, vagy 1-50 márciusi belépésre, havi fizetése 40 korona és szabad lakása lesz. Csak kifogástalan, szorgalmas, munkás egyének van kilátása ezen szolgáltatást elnyerni. Értekezhetni Kolozsvárt, Belközép utca. Holdampf Gerónél.

Mulatságok.

Az *Ipartestület bálja.* Holnap lesz. Kolozsvár egyik legtekintélyesebb testületének, az Ipartestületnek a bálja. A bál iránt nagy érdeklődés nyilvánul s bizonyára az idén is kicsinynek fog bizonyulni a Redout nagyterme. A buzgó rendezőszék mindent elkövet, hogy ez a bál is fokozza azt a jó hírnevet, melyet már eddig kivívott magának.

A szombaton tartandó *Művészbál*-ra oly tömegesen érkeznek még mindig reklamációk meghívókért, hogy a rendező-bizottság ma sűrűsen utánnomást rendelt a meghívókól s nagyobb számmal küldött Budapestre, Szolnokra, Csucsára, Szamosújvárra, Nagy-Enyedre, a honnan reklamációk érkeztek. Minthogy a rendezőség tudomást vett róla, hogy igen sokan nem kapták meg a helyi postán küldött meghívóikat, tehát az utánnomátott meghívókól bővebb számmal tett le Rigó Árpád, Kovács P. fiai, Schuster Emil urak kereskedéseiben, a hol a jegyek is válthatók, hogy ekként könnyebben juthassanak meghívóikhoz azok, a kik arra igényt tarthatnak. A művészek már holnap megkezdik a termék díszítésére készült dekorációknak zárt butorkocsikban való átszállítását a New-York-ba. Az estély védnökei közül dr. Hegedűs Sándor miniszter és neje jegyeiket 100 koronával váltották meg.

Jurista bál N.-Egyeden. Mint levelezőnk írja, ritkán sikerül bál, úgy, mint a mult hó 27-én lezajlott jurista bál. De nem csoda, mert a rendezőségnek sikerült oly fényes és elegáns közönséget összehozni, a milyent ritkán lehet együtt látni.

A lady patronessok: Br. Bánffy Kazi-mírné, dr. Magyar Károlyné és Török Bertalané voltak.

A mulatságban résztvettek: Bárány Bárány Kázmírné, gr. Busseul Henrichné, Ciccimarra Richardné (M.-Ujvár), Felszeghy Sándorné, Folyovich Sándorné, dr. Gerasim Emilné, Heider Ottóné (Gy.-Fehérvár), Hilbi Gaál Domokosné (D.-Szt.-Márton), özv. Józsa Zsigmondné, br. Kemény Gyuláné, Kovács Gyuláné, Kovács Józsefné, Kovács Nagy Ferenczné (Buzás-Bocsárd), özv. Kudernatsch Johanna (M.-Ujvár), Lázár Istvánné, dr. Magyar Károlyné, Mórffy Istvánné (Budapest), Müller Mihályné, Nagy Lászlóné, (Szász-Sebes), Nagy Jánosné, Novák Ferenczné (Gy.-Fehérvár), özv. Petky Ferenczné (Kőhalom), br. Pöllnitz Oskárné, Reinbold Olivérné, özv. Réz Mihályné (Csapó), Sándor Jenőné, özv. br. Splényi Gézáné, Szakáts Lajosné, dr. Szaniszló Albertné, Szász Józsefné, Szentgyörgyi Morné (Gy.-Fehérvár), Török Bertalané, Váró Ferenczné. Leányok: Barcsay Tima, Brenner Fanni (Sz.-Fehérvár), gr. Busseul Celine, Dóza Emma (Nagylak), Folyovich Annuska, Hilbi Gaál Ilona (D.-Szt.-Márton), br. Kemény Anna, br. Kemény Rózsa, Kovács Ilona (Buzás-Bocsárd), Kovács Mariska, Magyar Jolán, Mórffy Rózsika (Budapest), Müller Ida, Nagy Rózsika (Szász-sebes), Novák Margit (Gy.-Fehérvár), Reinbold Ella, Reinbold Klótild, Réz Margit (Csapó), Szakáts Ilona (M.-Ujvár), Szaniszló Jolán, Szentgyörgyi Camilla és Gizella (Gy.-Fehérvár), Váró Jolán, Witner Katinka.

KÖZGAZDASÁG.

Az Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság Kolozsvár, 1900 január hó 31-én tartotta meg részvényeseinek nagy számú jelenlétében 5-ik évi rendes közgyűlést.

Elnökolt gróf Kornis Viktor igazgató-tanácselnök.

Résztvettek az igazgató tanács részéről:

br. Bánffy Ernő, gr. Beldi Ákos, gróf Bethlen Bálint, Deák Albert, dr. Gidófalvy István, dr. Kiss Mór, Merza Lajos.

Az igazgatóság részéről: gr. Teleki László (költsé) elnök, báró Feilitzsch Arthur, Hirschfeld Sándor, Szekula Ákos és Lendvay Emil vezérigazgató.

A felügyelő-bizottság részéről: Szvacsina Géza elnök, Losonczy János és Szirmai Arthur Budapestről.

Elnök megnyitván a közgyűlést, azt a megjelent részvényesek és a letett részvények alapján alapszabályszerűleg határozatképesnek nyilvánítva, a jegyzőkönyv vezetésére dr. Kiss Mór egyetemi tanár, míg annak hitelesítésére Szentpétery János róm. kath. egyházi titkár és Gyulai Rosenberger Ignác nagybírtokos kérték fel.

Az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentés egész terjedelmében egyhangú jóváhagyó tudomásul vétetett.

Kiemelendő ebből, hogy a takarékbetétállag a nagyközönség bizalmának folytonos növekedése mellett az elmúlt évben 975.812.66 korona szaporodással 4.194.880.96 koronára emelkedett.

A váltószámítási üzletben az elmúlt évben szintén további haladás tapasztaltatott; le-számitoltatott 1899 évben 18.898 drb váltó 20.796.178.84 korona értékben. Az 1899 évi december 31-iki állag 3.439.990.56 koronát tesz ki, mely kizárólag első rendű anyagból áll, minthogy az nagyközönség pénzügyi tárczávaló visszleszámitolásiában nyeri eredetét.

A kivitel finanszírozása a mult évben szintén a kellő eréllyel és fokozottabb mérvben eszközöltetett, az e tekintetben elért forgalom kitész a német piacokkal 1.924.428.22 márkát, az angol piacokkal 11.044 font sterlinget, összesen 2.574.369.86 korona értékben.

A váltóüzlet, az értékpapír, idegen pénznem vétel és eladás, lombard kölcsönök nyújtása és értékpapírok letéti szerződés stb.

Elhatározatott, hogy az 1899. évben elért 105.902.46 korona tiszta nyereségből az igazgatóság és felügyelő bizottság ajánlatához képest az intézeti alapok (rendes tartalék alap, tisztviselő nyugdíjalap) kellő dotálása mellett a részvények 5-ik számú szelvénye K. 5.50 fillérrel f. évi február hó 1-étől kezdve váltassanak be, továbbá, hogy 1000 korona következő beosztásban jótékonycélokra fordítsák és pedig: a létesítendő kolozsvári vakok intézetének, a létesítendő kolozsvári szeretetháznak, a kolozsvári siketnémák intézetének, a kolozsvári népkonyhának, az erd. ev. ref. szeretetháznak Kolozsvárt, a kolozsvári veres kereszt kórháznak, a kolozsvári mentőegyesületnek, egyenként 100—100 korona, továbbá a kolozsvári Mária Valéria árvaháznak, a kolozsvári állatvédő egyesületnek, a kolozsvári rongyos egyletnek, a kolozsvári zene conservatoriumnak, a kolozsvári jótékony nőegyletnek, a kolozsvári ikr. jótékony nőegyletnek egyenként 50—50 korona.

Főtisztelendő Szentpétery János részvényes úgy az igazgató tanács, mint az igazgatóság és felügyelőbizottság és a Vezérigazgatónak az elmúlt évi kiváló eredmény elérésében kifejtett ügybuzgóságát és szakszerű munkásságát a közgyűlés nevében elismeréssel adozik. Ajánlata folytán megválasztott az igazgató tanácsba egyhangulag: Br. Bánffy Ernő, gr. Beldi Ákos, gr. Beldi Ákos, gr. Beldi Kálmán, gr. Bethlen Bálint, Deák Albert, dr. Gidófalvy István, dr. Kiss Mór, gr. Kornis Károly, gr. Kornis Viktor, Lányos Leo, Merza Lajos, Sándor József, gr. Wass Béla, br. Wesselenyi Béla.

Az igazgatóságha új tagul közfelkiáltással: Lendvay Emil vezérigazgató.

A felügyelő bizottságha: Fehér Miksa, Losonczy János, Szirmai Arthur, Szvacsina Géza.

Dr. Asztalos János részvényes a közgyűlés nevében az intézeti tisztviselők érdemeit méltatta és elismerést tolmácsolta.

Megadott az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a szokásos felmentvény, minek megtörténését elnök néhány lelkesítő szó kíséretében a közgyűlést felosztatta.

A közgyűlés befejeztével az igazgatótanács és felügyelőbizottság tartotta meg alakuló ülését. Közfelkiáltással megválasztott az igazgatótanácsban: Gróf Kornis Viktor elnök, Bárány István és Lányos Leo alelnökökké, míg Szvacsina Géza a felügyelőbizottság elnökevé.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

Az egyetemi ifjuság a magyar ipar érdekében.

Budapest, jan. 31.

Az egyetemi ifjuság f. é. február hó 2-án szombaton általános ifjusági közgyűlést tart, melynek egyetlen tárgya: „A magyar ipar pártolása” lesz.

Ez alkalomból az Egyetemi Kör elnöksége az összes fő és szekvárosi főiskolákhoz felhívást küldött szét, melynek szövege a következő:

„Egyetemi polgártársak!

A magyar társadalomnak ma egyik, holnap másik pontjáról hangzik föl a jelszó: pártoljuk a hazai ipart! Mintha oszlófélben volna a fojtogató köd, mely minden tevékenységet meggátolt éveken keresztül.

Ha nem csálnak a jelek: pirkad a hajnal, hazánk boldogságának hajnala.

A fölkelő nap aranyos sugara elűzi az álmot szemünkéről. Mert aludtunk. És álmództunk a mult dicsőségéről, ábrándképeken merengtünk he-nyre, téltelenségben. Olykor föllángolt a lelkesedés. Szalma tűz volt. Ellobbant eredmény nélkül. A most megindult mozgalomnak nem szabad elhálnia. Mert nem pártok, nem érdekesoportok, hanem a nemzet maga állott elő követeléseivel.

Államférfiak és publicisták, birtokosok és iparosok, munkások és tőkesek az egyetértésnek ritka összhangjával állanak a mozgalom élére.

Nem lelkesedés, hanem az ész munkája vezeti őket. Nem vért és életet kívánunk áldozatul, hanem — egészséges gondolkodást. Iparunk fejlődése nélkül elnyeli megfogyott reményeinket a nyomor, szegénység. Nemzeti érzéseinket elnyomja a külföldtől való anyagi függőség. De nem folytatjuk. Egyetemi polgártársak! Bizunk a hazaszeretethez, mely titeket hevít. Bizunk a cél szentségében. Bizunk az idő teljességében. Mi nem hiányozhatunk a megindult társadalmi mozgalom éléről. Vigyük oda ifju hitünket, fejlődő tehetségünket. Támogassuk az öregeket, mutassunk példát a jövő nemzedéknek, készüljünk nem sokáig késő feladatainkra, melyek ránk nehezdednek az élet küzdőterén. Emeljük fel szavainkat mi is a magyar ipar érdekében. Hangja talán behatol polgártársaink agyába, visszhangot lel hazánk üdvére!

Földrengés.

Nagy-Becskerek, febr. 1.

Torontálmegyében földrengés volt, melyet különösen Szentpéteren és Szentmiklósan éreztek. A földrengés kisebb károkat is okozott, mivel a falakról a képeket és órákat leverte.

A brassói román iskolák.

Budapest, febr. 1.

A brassói romániskolák segélyezésére szánt záradékösszegét, — mint a „Keleti Értesítő”-nek Bukarestből jelentik 950.000 leiban állapították meg. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot Istra-ti közoktatásügyminiszter holnap fogja a kamara elnökségének beterjeszteni.

A háboru.

London, febr. 30.

A *Daily Mail*-nek jelentik *Fokvárosból* tegnapi kelettel, hogy Buller és Warren tábornokok csapataik előtt a Viktoria királynőnek következő üzenetét olvasták fel:

A csapatoknak, különösen az ön által megnevezett ezredesnek bámulatokat kell kifejezmem legutóbbi héten tanusított magatartásukért és farszto menetekben való kitartásukért.

Buller ez alkalommal beszédet intézett a csapatokhoz, hogy ha visszavonultak is hadállásukból, ne gondolják, hogy minden fáradozásuk hiábavaló volt. Beszédét így fejezte be:

— Azt hiszem, hogy megtalál-tuk a Ladysmithbe vivő utnak kulcsát és egy hét mulva ott leszünk!

Hangok a burok mellett az angol parlamentben.

London, febr. 1.

Az angol parlamentben szenzációs beszédet tartott Sir Róbert Reid a liberális kormány korona ügyésze:

Beszédének a burok melletti része így hangzik:

Az angol kormány vakmerősége, felületessége és őszinteségének teljes hiánya okozta a háborút.

Két embernek gazsága, örölletességgel határos merészsége miatt kell Európá népeinek jogos szerényasait tünnünk.

A burok attól a hazafias lelkesedéstől eltelve harcolnak, hogy földjüket meg kell védelmeznük idegen uralom ellen.

Minden erőmmel ellene szegülök annak az eszmének, hogy a burokat **igába hajtsák**, mert ez gyakorlati szempontból ártalmas, emberességi szempontból pedig, a legnagyobb **igazságtalanság volna.**

Zajos helyeslés és viharos taps minden oldalról.

Bánffy mellőzése.

Budapest, febr. 1.

A „Fővárosi Tudósító” című köznyomatos arról értesül, hogy Bánffy Dező báró, az udvari bálban történt nyilvános mellőzés miatt főudvarmesteri méltóságáról lemondani készül.

Országgyűlés.

Bpest, febr. 1.

A képviselőház mai ülésén Neményi Ambrus előadó ajánlotta a költségvetést.

Az előadói beszéd után, mely hosszú szura nyult, Kossuth Ferencz szóalt fel elsőnek.

Erősen támatta a 67-es alap rossz-szaságát.

Hosszasan fejtegette, hogy ugy látszik, az országgyűlés ellenőrzése felesleges.

Legalább ezt bizonyítja a tegnapi országgyűlés, midőn előre elköltött 10 millióért csak két év mulva kapott fölmentvényt a kormány.

Határozati javaslatot adott be beszéde végén a költségvetés ellen.

A következő szónok Fluger szász képviselő volt.

Beszédében erősen hangoztatta a hazafiságot.

A nemzetiségek egyenlő jogokkal való ellátását kéri.

Zichy János gróf beszélt Fluger után a javaslat ellen a néppárt részéről.

Zichy gróf beszéde után a vitát megszakították, mert interpelláció következett.

Komjáthy Béla interpellált a brassói román iskolák ügyében.

Szell Kálmán felelve az interpellációra kijelentette.

Tény, hogy a brassói román iskolák birtok birtok román segédtorrásokkal. Biztos adatok azonban nincsenek róla. A kultus minister már régen adott ki rendeletet a külföldi segély ellen, de kijátszótták más czimeken.

Csak később, 1894 után derült ki, hogy a brassói román iskolák 38,500 frank segélyben részesülnek.

Az 1898-iki kormány leltitotta erre.

Az iskola fenntartó egyház tiltakozott ellene, hogy ez subvenció vagy segély ellene, ez csak kártalanítás, a mint már azt 1875-ben is kijelentették.

A fentartott egyház kijelentette, hogy lemond róla, de a román kormány ellen bírói uton fogja követelni a 38,500 frankot.

Beszéde további folyamán kijelentette Szell, Metianu metropolita elküldötte pásztorlevelét Romániába.

Ezt a kormány helytelenítette. Metianu belátta hibáját s megígérte, többet nem teszi.

Különben a román kormány kijelentette, hogy ezt a segélyt megszünteti a költségvetésben.

Ellenben a magyar kormány után a magyar központi állampénztárba 980,000 frankot alapítványképp letéteményez.

A kamatját ennek a magyar kultuszminiszter adja ki a brassói iskolának számadás terhe mellett a magyar kormány felügyeletével és ellenőrzésével.

Éljenzés.

Kikötötte a román kormánnyal, hogy ezentul **semmiféle ozimen pénzeket Magyarországha nem küldhet**, hiába vádolta őt Komjáthy hazafisággal.

Szentiványi Árpád közbeszólt: pirulhat.

Bíró Lajos: Ez magyar miniszterelnök, nem Bánffy.

Szell beszéde után viharos taps a jobboldalon.

Komjáthy kéri válasznak szombatra halasztását.

Erre házszabályvita keletkezett s Komjáthy fel 3 órakor hozzákezdett válaszához.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és lapulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

Az 1900. február hó 1-én ESEDÉKESSÉ VÁLT SZELVÉNYEK

teljesen díjmentesen be-váltatnak az

Erdélyi bank és takarékpénztár

részvénytársaságnál

Kolozsvár, Főter 34. szám.

(Szathmáry ház.)

Meghívó!

Az „Economul“ hitelintézet és takarékpénztár
1900 évi február hó 27-én délelőtt 10 órakor

tartandja

XIV. Rendes közgyűlését

az intézet helyiségében.

Tárgysorozat.

109. 1—1.

1. Elnöki megnyitó.
 2. Az igazgatóság évi jelentése.
 3. A felügyelő bizottság jelentése.
 4. Az 1899 évi nyereség megállapítása és az osztalék mennyiségének meghatározása.
 5. A jelenléti jegyek megállapítása.
 6. Az igazgatóság egy taggal 4 évre, a felügyelő bizottság 1 taggal 2 évre való kiegészítése.
 7. Indítványok az alapszabály 29. §. értelmében.
- E közgyűlésre a részvényesek az alapszabály 19. és 20. §-ra való figyelmeztetéssel tisztelettel meghívottnak.
- Kelt Kolozsvárt, 1900 év január hó 20-án tartott üléséből.

Sz. 220—1900.

105. 1—3.

Hirdetmény.

Torda-aranyosmegye Felvincz nagyközségében a Léteptak szabályozási munkálatainál a) 35.006 köbméter földmunkára, b) 800 folyóméter partrezsü burkoló rőzse munkára, végül c) 162 folyóméter cölöpök közé fogott rőzséből készített fénék gátra összesen 28.827 korona 20 fillér összegben a munkálatok vállalat útján való foganatosításának biztosítása céljából **1900 év február hó 12. napjának délelőtti 9 órájára** Felvincz község-házánál tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Az említett munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek úgy alulírott község előjáróságánál, mint a VII. ker. m. kir. kultur-mérnöki hivatalnál Kolozsvárt (Külmagyar-utca 7. sz.) délelőtti 9—12 óra közt naponként megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1900 évi február hó 12. napján délelőtti 9 óráig Felvincz nagyközség előjáróságához nyújthatók be.

Az ajánlatok 1 koronás, annak melléklete ikenként 30 filléres bélyeggel látandók el és lepecsételt borítékban a következő felirattal nyújthatók be: „Ajánlat a Felvincz község határában átfolyó Léteptak szabályozási munkálatainak végrehajtására.“

Az ajánlat nem átalányösszegben, hanem a műszaki tervek közt levő ár-elemzés 12 tételének megfelelő egységekre számmal és szóval kifejezve teendő meg.

Az árelemzés másolata úgy Felvincz nagyközség előjáróságánál mint a VII. ker. m. kir. kultur-mérnöki hivatalnál megszereshető.

Az ajánlat benyújtásával egyidejűleg, illetőleg legkésőbb 1900 évi február 12. napján délelőtti 9 óráig 2800 azaz kettőezer nyolcszáz korona bánatpénz teendő le Felvincz nagyközség előjáróságánál akár készpénzben, akár letétlél elfogadható értékpapirokban.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak — de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak az összes munkálatokra tett és idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti venénnyel adandók fel.

Az ajánlatok felett Felvincz nagyközség képviselte által kiküldött öttagu bizottság határoz.

A bizottság fentartja magának a jogot, hogy a munkálatot a viszonylag legjobb ajánlattevőnek adja ki.

Felvinczen, 1900 január 26-án.

Balogh Elek
közs. jegyző.

Szacsvay Zsigmond
közs. bíró.

Hirdetmény.

Tordán, megye székhelyén a „Központi szálloda,” mely áll teljesen berendezett étkező, kávéház, 12 vendégszoba, táncsterem, vendéglősi lakás, pincze, istálló, szin, 4 ló, omnibusz, több fiaker, konyhai felszerelés stb. hirtelen halálozás folytán ki-lencz évre azonnal bérbeadatik.

Értekezhetni alólírottal.

Topánfalván, 1900 évi január hó 28. napján.

108. 1—3.

Tomutia Vazul,
körjzö.

**1 főnyeremény 100.000 korona értékű tárgy,
2 főnyeremény egyenkint 20.000 kor. értékű tárgy stb.**

20 százalék levonással készpénzpen nyerhető.

a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára rendezett

Nagy Jótékonysági Sorsjáték

egyetlen sorsjeggyel.

Minden sorsjegy még öt húzáson utánfizetés nélkül játszik, dacára annak egy sorsjegy ára

csak 1 korona.

IV-ik húzás visszavonhatlanul

m á r h o l n a p u t á n.

Sorsjegyeket ajánl a

Nagy Jótékonysági Sorsjáték

kezelőse, a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 1.

továbbá az összes bankok, váltóházak, postahivatalok és a m. kir. államvasutak személypénztárai és minden dohánytőzsde.

94. 2—2.

Sz. 3432—899 tkvi.

Árverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. járásbíró, mint tkvi hatóság által közhírré tétetik, hogy A n c a Niculaj lui Simion hagy. végrehajtónak Felea Petru lui Simion végren. ellen 120 frt és 120 frt tőke és járul. behajtása végett ár. vevő abrudfálvi Zsurka Ávrám, Zsurka Danilla, Tabakovics Zoltán és abrudbányai Kirilla Ignác község 314. és 377. sz. tkjben forlalt 314. tkj. A 2. 3. 5. 4. rdsz. 1609, 1610, 1630, 1697, 1698, 1699, 1790, 1654, 1655, 1656, 377. tkjben 2. 4. rdsz. 2055, 2064, 2066, 2068, 2069 hrsz. ingatlan és tartozékai az abrudbányai kir. tkvi hat. helyisé-gében megtartandó nyilvános árverésen **1900 évi Mártius hó 7. d. e. 10 órakor** kikiáltási ár 10 százalékanak kész, vagy a 42. §-ban felvett árfolyammal számított s az 1881 évi nov. 1. 3333. I. M. sz. a. kibocsátott rendelet értelmében óvadékké-pes értékpapírban bírói kiküldött kezéhez leendő előleges letelele mellett kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Abrudbányán 1899 évi november hó 2-án, a kir. jbiróság mint tkvi hatóság:

Weress

kir. aljárásbíró.

110. 1—1.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító társaság.

Tisztán kölesönös. Részvényesei nincsenek.

Alapították: 1842-ben.

Változatlan díjtételek, utánfizetési kötelezettség nélkül!!

Kivonat az 1898 évi december 31-én lezárt mérlegről:

Biztosítási alap 1898 december 31-én	fros. 1,437,913,602.90
Telhermentes nyereség-tartalék (felesl.)	fros. 218,853,288.50
Készpénzosztalék kötvénytulajdonosok részére	fros. 11,502,590.67
Összes bevétel	fros. 685,008,443.64
Összes kifizetések kötvénytulajdonosoknak	fros. 128,248,939.64
Érvényben levő biztosítások	fros. 5,034,777,190.62

Három évi fennállás után a társaság új kötvényei semmiesetre sem válhatnak teljesen érvénytelenre, rendkívüli magas összegű kölesönre jogosítanak és egyéb kiválóan előnyös kedvezményeket nyújtanak.

Díjtáblázatokkal- és felvilágosításokkal szolgál: a kolozsvári főügynök-ség Kolozsvárt, Szentegyház-utca 2., ügyvezető titkár: Rozmann Károly.

Ezen főügynökségek területe: Kolozs-, Torda-Aranyos-, Maros-Torda-, Udvarhely-, Csik-, Szolnok-Doboka-, Beszterce-Naszód- és Szilágymárme-gyekre terjed ki és ott lakó t. feleink kéretnek összes levelezéseiket oda czímezni. 84. 3—3.

Ügynökök kizárva!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy raktáromon 1 öl 4 négyszögöl hasáb búkkfa

7 frt 50 kr.

1 öl 4 négyszögöl I. rendű búkk vastag hasáb 10:50
1 öl 4 négyszögöl II. rendű búkk kevésbé usztatott 9:50
1 öl 4 négyszögöl hántott cser 9:50

Haza szállítva 1 frttal drágább.

1 waggon 100 mm. . rendű búkk vastag hasáb 58.—
1 waggon 100 mm. II. rendű kevésbé usztatott 55.—
1 waggon 100 mm. hántott cser 54.—
1 waggon 100 mm. vékony búkk 50.—

Megrendelhető (Belhid) Wesselényi Miklós-utca 14. és Telefon 315. *Diamantstein B. belkőzép u. 51.*

Fisch Géza,

1042. 19—0.

Kajántó-utca 41. sz.

felelősséget vállalok!

Budapesti szivattyú és gépgyár r. t. Erdélyrészi képviselte.

Kolozsvári vízvezetékés
csatornázási vállalat.

Kolozsvár, Főter 18.

Telefon 324.

Bányai K. és Társai.

*** **

Téli időszakra ajánljuk újabb berendezéseinket.

Befagyásnál gyorsolvasztó készülékeinket, csövek kidugasolásához gépeinket, falak kiszáritásához koks kemenczéinket, pinczék és aknákból szenny-víz kiszivattyúzásához építkezési szivattyúinkat, egy-két és négy emberi erőre.

Gépeinket és szerelvényeinket használatra is kiadjuk.

Vízvezeték, fűtő-szobák, szagtalan klosették, fali kagylók, csatornázások és szivattyúk hibás felszereléseiknek átalakítását és javítását gyorsan és pontosan a legolcsóbban elvállaljuk.

Kész szolgálattal

Kolozsvári vízvezeték és csatornázási vállalat.**Bányai K. és Társai.**

1198.16—20

Telefon 324. Kolozsvárt, Főter 18. sz.

Ezelőtt **WALSER FERENCZ.****Birtok eladás.**

Nagy-Iklódon (Szolnok-Dobokamegye, vasut. posta és távirda állomás)

egy 400 hold területű tagosított birtok

csinos urilakkal számos gazdasági épületekkel **szabadkézből** eladó.

Czim a kiadó-hivatalban.

104. 1—4.

Juhtenyésztők figyelmébe!

Felhivatnak mindazon tenyésztők, kik **czigája fajta tenyész jerke bárányokat** kívánnak a ménésbirtokok állományából beszerezni, jelentsek be szükségletüket legkésőbb **február hó 15-ig** az alulírott felügyelőségénél. A bárányok elválasztott korban, **darabonként 7 koronás** átlag árban fognak készpénzfizetés ellenében kiadatni.

106. 1—2. **A segesvári m. kir. állattenyésztési felügyelőség.****Egy szálloda
ujjonnan berendezve
azonnal eladó!**

Czim a kiadó-hivatalban!

107. 1—2.

Mödlingi cipő-gyár.**T. cz.**

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a **mödlingi cipőgyáram** kolozsvári raktár vezetőjét Somogyi (ezelőtt Kohn) D. Ernő urat **elbocsájtottam**, s jelenleg annak vezetésével Dukesz Sándor urat biztam meg.

Azon biztos meggyőződésben; hogy Dukesz Sándor ur mint szakavatott és kereskedő a tisztelt vevő közönség igényeit annál is inkább kifogja elégíteni, miután raktáramat újból nagyobb mértékben a kolozsvári piacnak megfelelő újdonságokkal szereltem fel, ezenkívül **f. évi márczius hó elsején főtér 12. szám alatt** (Nagy Gábor ur bérházában) még egy a mai kor igényeinek megfelelő **főraktárt** nyitok.

Midőn tehát ujonnan felszerelt raktáramat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlanám, kérem eskakis a már elismert legszebb és legjobb minőségű **mödlingi cipőt** ezután is vásárolni.

Jelenlegi üzletvezetőmet és a kolozsvári raktáramat szíves pártfogásba ajánlvá, teljes tisztelettel:

Fränkel Alfréd,a mödlingi cipőgyár és összes fiók-
raktárak tulajdonosa.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Javítások elfogadtnak.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy **Kolozsvrát, a Wesselényi Miklós (belhid) utca 2. szám alatt**

ékszerész és órás

üzletet nyitottam.

Raktáron tartok mindennemű **arany és ezüst ékszertárgyat, férfi, női arany, ezüst zseb és inga órákat.**

Elvállalom mindennemű arany és ezüst tárgyaknak javítását és újja alakítását, ugyszintén **zsebbóra javításokat** jótállás mellett.

Törött aranyat a legmagasabb árban beváltok.

Tisztelettel kérem a n. é. közönség becses támogatását és pártfogását.

Tisztelettel

64. 6—10.

ŐSZIALBERT

ékszerész s órás.

Sárga János ékszerész és órás Kolozsvárt,

Üzlet: Wesselényi Miklós-utca 11. sz. Műhely: Szép-utca.

Készít ékszereket a legszebb kivitelben.

Nagy raktár a legujabb- és legizléseesebb ékszerekből, ezüst-nemüekből, arany- és ezüst, aczél órákból, valamint fali inga és ébresztő órákból.

Megvesz a teljes értékben arany és ezüstnemüket, vagy új aruval becerél.

Ékszer- és órajavítások pontosan jótállás mellett!**Képes nagy arjegyzék ingyen és bérmentve!**

1122. 37—100.

18 karatos finom arany jeggyűrűk.